

Zaak C-21/94

Europees Parlement tegen Raad van de Europese Unie

„Richtlijn 93/89/EEG betreffende de toepassing door de Lid-Staten van de belastingen op sommige voor het goederenverkeer over de weg gebruikte voertuigen en van de voor het gebruik van sommige infrastructuurvoorzieningen geheven tolgelden en gebruiksrechten — Nieuwe raadpleging van het Parlement”

Conclusie van advocaat-generaal P. Léger van 28 maart 1995	I - 1830
Arrest van het Hof van 5 juli 1995	I - 1845

Samenvatting van het arrest

- Handelingen van de instellingen — Totstandkomingsprocedure — Reguliere raadpleging van Parlement — Wezenlijk vormvoorschrift — Nieuwe raadpleging in geval van wezenlijke wijziging van oorspronkelijke voorstel — Bekendheid van standpunt van Parlement — Geen relevantie*
- Vervoer — Vervoer over weg — Fiscale bepalingen — Harmonisatie van wetgevingen — Belastingen op sommige voor goederenvervoer over weg gebruikte voertuigen en kosten voor gebruik van sommige infrastructuurvoorzieningen — Richtlijn 93/89 — Wezenlijke wijzigingen ten opzichte van oorspronkelijke voorstel van Commissie — Geen hernieuwde raadpleging van Parlement — Schending van wezenlijke vormvoorschriften — Onwettigheid (EEG-Verdrag, art. 75 en 99; richtlijn 93/89 van de Raad)*

3. *Beroep tot nietigverklaring — Arrest houdende nietigverklaring — Gevolgen — Beperking door Hof — Geval van richtlijn — Plicht van Raad om wezenlijke onregelmatigheid die oorzaak was voor nietigverklaring, binnen redelijke termijn te herstellen*
(EG-Verdrag, art. 173 en 174, tweede alinea)

1. De reguliere raadpleging van het Parlement in de gevallen waarin het Verdrag dat verlangt, vormt een wezenlijk vormvoorschrift, waarvan de niet-naleving tot nietigheid van de betrokken handeling leidt. De daadwerkelijke deelneming van het Parlement aan de communautaire regelgeving volgens de hiertoe in het Verdrag neergelegde procedures is immers een wezenlijk bestanddeel van het door het Verdrag gewilde institutionele evenwicht. Deze bevoegdheid is de afspiegeling van een democratisch grondbeginsel, volgens hetwelk de volkeren door tussenkomst van een representatieve vergadering aan de machtsuitoefening deelnemen.

Het vereiste dat het Parlement in de door het Verdrag voorziene gevallen in de loop van de wetgevingsprocedure wordt geraadpleegd, impliceert, dat steeds een nieuwe raadpleging moet volgen, wanneer de uiteindelijk vastgestelde regeling, in haar geheel beschouwd, wezenlijk afwijkt van die waarover het Parlement reeds werd geraadpleegd, uitgezonderd de gevallen waarin de wijzigingen in hoofdzaak beantwoorden aan door het Parlement zelf te kennen gegeven verlangens.

De instelling die de definitieve tekst vaststelt kan zich niet aan deze verplichting onttrekken, op grond dat zij voldoende zou zijn ingelicht omtrent het standpunt van het Parlement betreffende de betrok-

ken essentiële punten, aangezien hierdoor de daadwerkelijke deelneming van het Parlement aan de communautaire regelgeving, die essentieel is voor het door het Verdrag gewilde institutionele evenwicht, in gevaar zou komen, en de invloed, die de reguliere raadpleging van het Parlement op de vaststelling van de betrokken handeling kan hebben, zou worden miskend.

2. Na vergelijking van het voorstel van de Commissie dat ten grondslag lag aan richtlijn 93/89 en de inhoud van de richtlijn zelf, zoals vastgesteld door de Raad, blijkt dat met betrekking tot de doelstelling van de invoering van een geharmoniseerd wegenbelastingstelsel, dat motorrijtuigenbelastingen, brandstofaccijnzen en wegenheffingen voor het gebruik van bepaalde weginfrastructuur omvat, en rekening houdt met de infrastructuur- en de externe kosten, een tekst die de Commissie verplichtte om een van voorstellen vergezeld gaand verslag in te dienen met het oog op de verwezenlijking van deze doelstelling, opdat de Raad uiterlijk op 31 december 1998 een geharmoniseerd stelsel vaststelt, is vervangen door een andere tekst, volgens welke de Raad niet alleen niet meer gehouden is om binnen de aangegeven termijn het betrokken geharmoniseerde stelsel vast te stellen, maar de Commissie evenmin gehouden is om in haar rapport voorstellen te doen met het oog op de invoering van een op het territorialiteitsbeginsel gebaseerde toerekeningsregeling.

Dergelijke wijzigingen vormen wezenlijke wijzigingen. Aangezien deze wijzigingen niet beantwoorden aan enig door het Parlement te kennen gegeven verlangens en zij het stelsel van het voorstel in zijn geheel raken, onderstelden zij, waar het een wetgevingsprocedure betrof die wordt beheerst door de artikelen 75 en 99 van het Verdrag, een nieuwe raadpleging van het Parlement. Het feit dat deze niet heeft plaatsgevonden, vormt een schending van wezenlijke vormvoorschriften, die de nietigverklaring van richtlijn 93/89 tot gevolg moet hebben.

3. De noodzaak om te vermijden dat de nietigverklaring, wegens schending van de verplichting van een reguliere raadpleging van het Parlement, van richtlijn 93/89 betreffende de belastingen op sommige voor het goederenverkeer over de weg gebruikte voertuigen en van de voor het gebruik van sommige infrastructuurvoor-

zieningen geheven tolgelden en gebruiksrechten, een onderbreking in het programma tot harmonisatie van de vervoersbelasting tot gevolg heeft alsmede belangrijke redenen van rechtszekerheid, die vergelijkbaar zijn met die welke bij de nietigverklaring van bepaalde verordeningen gelden, rechtvaardigen dat het Hof de bevoegdheid uitoefent die artikel 174, tweede alinea, EG-Verdrag hem uitdrukkelijk toekent bij de nietigverklaring van verordeningen en beslist, dat alle gevolgen van de nietigverklarde richtlijn worden gehandhaafd, totdat de Raad een nieuwe richtlijn heeft vastgesteld.

Weliswaar is het Hof niet bevoegd om in het kader van een op artikel 173 van het Verdrag gebaseerde wettigheidstoetsing de Raad te bevelen binnen welke termijn hij een nieuwe regeling ter zake moet vaststellen, doch de Raad is niettemin verplicht om de begane onregelmatigheid binnen een redelijke termijn te herstellen.